

NATIONALE VOETBALPLOEG TOONT WAT MODERNE 'BELGITUDE' KAN ZIJN

Terwijl bijna tienduizend Belgen in een Schots stadium uit volle borst 'Belgium' scanderen, durven heel wat politici nauwelijks nog het woord 'België' in de mond te nemen. Terwijl het België van de Rode Duivels het België is waar we naartoe moeten, schrijft

KRISTOF CALVO: een offensief, veelkleurig en complexloos land.

Was Di Rupo maar een Rode Duivel

KRISTOF CALVO

Wie? Kamerlid (Groen).

Wat? Het nieuwe België dat de Rode Duivels belichamen zou de politiek moeten inspireren.

Voor de verkopers van tricolore vlaggen zijn er weer hoogdagen op komst. De blijde intredes van het nieuwe koningspaar brengen aardig wat volk op de been en ze verlopen vlot – of toch minder stroef en housterig dan werd gevreesd. En vooral, onze Rode Duivels staan op een zucht van eindelijk nog eens een wereldkampioenschap.

Hier en daar zie je de verleiding om het succes van de Rode Duivels aan te grijpen voor politiek gewin. Vincent Kompany als belangrijkste tegenspeler van de N-VA. Wat we zelf niet kunnen, vragen we aan Vincent, zie je sommige politieke krokodillen denken.

Die fout mogen we niet maken. Politici houden best een beetje afstand van het voetbal. Het spelletje is te mooi om te instrumenta-

liseren. Toch moeten we ook iets leren van onze jonge Duivels, ook politiek en maatschappelijk.

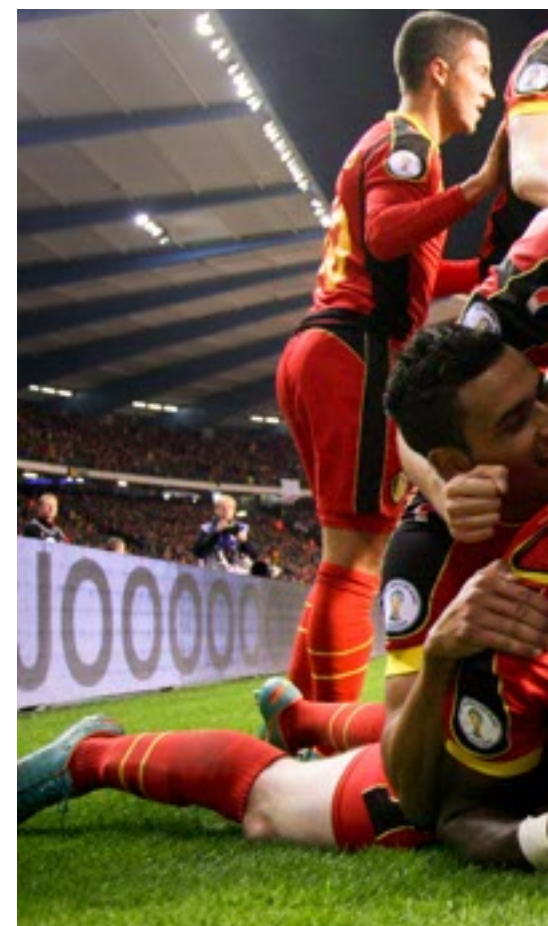
De Duivels hype is iets nieuws, een dynamiek die het sportgebeuren overstijgt. Offensief, verbindend, complexloos en divers zijn onze voetbalhelden. Niet alleen in hun voetbalspel, maar ook in hun Belg-zijn, in de manier waarop ze voor hun land spelen en spreken. Het zijn de (klein)kinderen van een migratiesamenleving, waar meertaligheid en veelkleurigheid een feit is. Ze zijn misschien wel onze belangrijkste straathoekwerkers. Aan de jongens en meisjes in onze grootsteden, op de pleintjes en in de overbevolkte klasjes, vaak op zoek naar houvast en perspectief, vertellen zij al voetballend: in dit land is veel mogelijk.

Het taboe België

Nog belangrijker dan de resultaten is de spiegel die de Duivels ons als land aanreiken: een trotse generatie die elkaars huidskleur allang vergeten is. Ze zijn fiere ambassadeurs van het België dat hen kansen heeft gegeven. Wat een schril contrast met de dames en heren politici, die met toegeknepen billen communiceren over datzelfde België. Want politiek België is stilaan te *gecris-*

De Duivels zijn de (klein)kinderen van een migratiesamenleving, waar meertaligheid en veelkleurigheid een feit is. Ze zijn misschien wel onze belangrijkste straathoekwerkers

peerd om het nog over België te hebben. In Vlaanderen is een soort *gêne* ontstaan, een angst om versleten te worden voor Belgicist of nostalgicus. België is stilaan een taboe, terwijl het voor heel wat landgenoten nog altijd een belangrijke bouwsteen is voor hun – zij het gelaagde – identiteit. Misschien is dat wel de grootste prijs die we betalen voor verkiezingen en peilingen die zwart-geel kleuren. We laten ons een eenzijdige Vlaamse identiteit opdringen, terwijl de realiteit zoveel rijker en genuanceerder is. En die tendens is niet onschuldig. Het kleurt het denken in politieke middens op vlak van onderwijs, diversiteit en cultuur. Het België-gevoel bij Franstalige politici is

Vincent Kompany wordt bedolven onder de

dan weer vaak behoudsgezind en berekend. Zelfs premier Di Rupo heeft het op de parlementaire *bühne* vaker over Vlamingen, Wallen en Brusselaars dan over Belgen. België verdwijnt uit de politieke speeches. Het is hoogstens een defensief verhaal. De boel nog even bij elkaar houden lijkt het mantra. Of het is een zaak van efficiëntie: de sociale zekerheid, defensie, buitenlands beleid, enzovoort.

Onze Rode Duivels daarentegen belichamen offensief het nieuwe België. Ze staan voor een moderne belgitude, waar we ook politiek mee aan de slag moeten. Niet het *Belgique à Papa* van Maurice Lippens en Etienne Davignon, maar een jeugdige, progressief en ambitieus België. Het is iets spontaans, iets emotioneels en complexloos. 'Ik voel me goed als Belg en de pot op

GERT PEERSMAN

DE VERKEERDE NAGEL

Om een herhaling van de financiële crisis van de jaren dertig te vermijden, werd in de Verenigde Staten in 1933 de zogenoemde Glass-Steagall Act ingevoerd. Die wet omvatte onder andere een opsplitsing van banken in traditionele depositobanken en zakenbanken. Traditioneel bankieren bestond erin om deposito's bij het publiek te verzamelen en die om te zetten in kredieten aan gezinnen en bedrijven, terwijl zakenbanken risicovolle financiële producten konden ontwikkelen en verhandelen. De bedoeling van de splitsing was verhinderen dat depositobanken zouden speculeren met het geld van gewone spaarders. Voor deposito's en spaargeld was er immers een overheidsgarantie als de bank op de fles zou gaan, waardoor de belastingbetaler moet opdraaien voor de mogelijke verliezen van speculatie, terwijl de potentiële winsten voor de banken zijn.

De wet heeft standgehouden tot Bill Clinton, na een hevige lokale stortbui

van lobbydollars in het Amerikaanse Congres, de grenzen tussen de verschillende types van banken in 1999 heeft opgevoerd. De Amerikaanse president stond op dat moment erg zwak door zijn verwickelingen in het sekschandaal met Monica Lewinsky, waardoor hij naar de pijpen van het Congres en de bankenlobby moest dansen. Sindsdien heeft iedere gewone depositobank onbeperkt toegang tot de speeltuin van risicovolle financiële producten.

Heel wat politici ijveren vandaag om de Glass-Steagall Act in ere te herstellen. Onze regering legt de komende weken de laatste hand aan een nieuwe bankenwet, waarbij een nieuwe opsplitsing van banken in depositobanken en zakenbanken de kers op de taart zou moeten vormen. Het is echter een illusie om te denken dat de belastingbetaler door een opsplitsing beschermd wordt voor gewaagde investeringen door banken. Ook gewone depositobanken kunnen probleemloos spe-

culeren met het spaargeld dat verzekerd wordt door de overheid. Wat belet een depositobank om ongebreideld leningen tegen een hoge rente te geven aan gezinnen en bedrijven met een groot risico? Wat houdt een traditionele depositobank tegen om massaal Griekse of andere risicovolle overheidsobligaties op haar balans te nemen, of leningen te geven aan steden zoals Detroit? Als het goed gaat, stijgt de winst van de depositobank spectaculair, tegenvallers zijn nog steeds voor de belastingbetaler. Tijdens de jaren tachtig zijn in de Verenigde Staten bijvoorbeeld 747 van de 3.234 zogenoemde *savings & loan associations* overkop gegaan door exuberante risico's te nemen. Allemaal traditionele banken die hoofdzakelijk spaargeld verzamelen en leningen geven. Qua prikkels om risico te nemen verandert er helemaal niets. De essentie van het probleem wordt niet opgelost door een splitsing. De beleidsmakers slaan op de verkeerde nagel en

VAN
KAPITAAL
BELANG

Zakenbanken en depositobanken opsplitsen verandert niets aan de essentie van het probleem. Een grotere kapitaalbuffer doet dat wel

zouden zich er beter op concentreren de prikkels weg te nemen die banken aanzetten tot speculatie. Daarvoor moet vooral het eigen vermogen van banken (kapitaal aangeleverd door de aandeelhouders) fors opgetrokken worden. De eigen middelen die banken op tafel leggen bedragen momenteel nauwelijks 3 procent van de uitstaande activa. Dit komt erop neer dat voor iedere 100 euro uitgegeven leningen of aangegane beleggingen door de bank, slechts 3 euro door de bank zelf gefinancierd wordt, terwijl

ploegmaats na een magistraal doelpunt in de heenmatch tegen Schotland. © Virginie Lefour/belga

met mensen die dat niet oké vinden'. Je vindt het nu bij Kompany, maar ook bij Stromae en de broertjes Borlée. Open, inclusief en zelfs een beetje speels, is deze belgitude het antivirus voor een smal en gesloten centennationalisme. Verbinden in plaats van verdelen. Met een knipoog in plaats van een vermanend vingertje. De moderne belgitude is ook niet een soort van een hoogdravend kosmopolitisme. De belgitude laat net de keuze en de openheid voor eenieder hoogstpersoonlijke identiteit. Je kunt je ergens goed bij voelen en deel van verschillende gemeenschappen tegelijk. Je stad én Vlaanderen, of je dorp én België, of Vlaanderen én België, waarom zou dat niet kunnen? Kiezen tussen België en Vlaanderen is passé, zowel naar identiteit als institutioneel.

Als wij in de wereld iets willen betekenen, zowel cultureel als economisch, moeten we gaan voor dát België, voor net die benadering van identiteit. Want dát België inspireert. En het maakt school tot ver buiten onze landsgrenzen. Tot spijt van wie het benijdt. Het debat over dit land wordt heel erg rationeel gevoerd. Het gaat over structuren en over geld. Maar een land is niet louter rede. Gevoel en gemeenschapsvorming is evenzeer belangrijk. Het is een noodzakelijke emotionele dimensie van burgerschap. Zonder wij-gevoel geen vooruitgang. De bonte verzameling mensen die België vandaag is, is tot veel in staat. Maar dan moeten ook in de Wetstraat rolmodellen opstaan, fier, ambitieus en assertief. Liefst meer dan één. Maar een inspirerende premier zou alvast een goed begin zijn.

de overige 97 euro van de spaarders komt. Als de waarde van de activa dan met 3 procent stijgt, verdubbelt de bank op die manier haar inzet. Wat een hefboomeffect. Je zou voor minder beginnen gokken met andermans spaargeld! Maar vanaf het moment dat de waarde van de activa met 3 procent daalt, is de bank failliet en de maatschappij de dupe. Bij een verhoging van het eigen vermogen worden de bankiers daarentegen zelf veel meer blootgesteld aan mogelijke verliezen van excessieve risico's, en zullen ze hun beleggingen automatisch meer als een goede huisvader beheren. Bovendien zal door de grotere kapitaalbuffer de overheid veel minder snel aangesproken moeten worden als het toch fout zou lopen. Uiteraard verzet de bankenlobby zich tegen hogere kapitaalvereisten, en waarschuwt ze dat die tot minder en duurder kredietverlening zullen leiden. Maar alle specialisten in het vakgebied zijn het er

over eens dat dit niet klopt. Beter gekapitaliseerde banken zullen niet minder krediet kunnen verschaffen, maar het financiële systeem zou wel veel stabiel worden. Gereputeerde academici zoals Anat Admati van de Universiteit van Stanford en Martin Hellwig van het Max Planck Instituut in Bonn pleiten zelfs voor een kapitaalvereiste van 20 à 30 procent. Het eigen vermogen optrekken is veel belangrijker dan banken opsplitsen om de belastingbetaler te beschermen. De regering zal binnenkort misschien uitpakken met een symbolisch vette vis in de gedaante van een opsplitsing, maar de bankiers zijn diegenen die in hun vuistje lachen. De grote pak-de-poen-show blijft immers verdergaan.

Gert Peersman is hoogleraar economie, verbonden aan de UGent. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.

'Hoe kan er in een wereld van zeven miljard mensen, met legio conflicten, oorlogen en crises, zoiets als nieuwsluwte zijn?'

Komkommertijd, daar moet je bij oud-VRT-journalist **WILLIAM VAN LAEKEN** niet mee afkomen (op deredactie.be).

COLUMN
PAUL MAGNETTE

FUN VOOR IEDEREEN

Met het einde van de zomer doven de vreugdevuren die heel Europa sinds einde juni hebben verlicht. Een fenomeen dat enkele decennia geleden op Ibiza begon, heeft zich over de hele Middellandse Zee verspreid, van de uitgestrekte stranden van het continent tot op het kleinste eiland. Heel de zomer lang heeft een kosmopolitische Europese jeugd op dezelfde beats gedanst en dezelfde cocktails gedronken, met dezelfde T-shirts aan en dezelfde zonnebrillen op. Een onophoudelijk feest, elke nacht opnieuw.

De Italiaanse essayist Giuliano da Empoli noemt het de 'Brazilianisering van de wereld': een grootschalige democratisering van een plezier dat vroeger voor de elite voorbehouden was, heeft ons continent aangestoken met een hedonisme en een sensualiteit die door samba en carnaval geïnspireerd lijken. Ook het noorden van Europa ontsnapt er niet aan. Sinds de profeten van de citymarketing de burgemeesters ervan hebben overtuigd dat ze zonder een open podium gewoon niet bestaan, is er geen stad meer - groot of klein - zonder festival, openluchtconcerten en een tij-

Zelfs mijn goede stad Charleroi kreeg deze zomer haar Ibiza in het klein

delijk strand met bar, ligstoelen en dj's in de dop die 's avonds voor de animatie zorgen. Ons kleine België is trouwens een kampioen van die trend, met een van de hoogste concentratie festivals van de westerse wereld.

Zelfs mijn goede stad Charleroi, die toch (natuurlijk ten onrechte) de naam heeft dat er weinig plezier te beleven valt, kreeg deze zomer haar Ibiza in het klein. Een paar dj's uit de streek die hun talent sinds lang naar heel Europa exporteren, kwamen terug naar hun stad om er feest te vieren. Zo veranderde het Astridpark, een overblijfsel uit de glorie van de stad aan de Sambre, een dag lang van een stil park in Engelse stijl in een tempel van de elektronische muziek. Een hele verrassing voor de bewoners van de omliggende boulevards, die op het muziekplein wel fanfares en kleine symfonische orkesten gewoon zijn, maar geen zware luidsprekers en flitsende draaitafels van dj's. Het publiek was relatief jong en heel

bont, met mensen van alle herkomst en alle sociale categorieën. Ik had het genoeg om er in bermuda en met een zonnehoedje op brandweermannen te zien, politieagenten en andere mensen van de gemeente: een paar uur lang waren ze gewone Carolo's en ze amuseerden zich kostelijk. Het feest eindigde op het afgesproken uur, zonder gedoe of klachten van de burens. De volgende dag werd het netjes opgeruimd park teruggegeven aan het publiek. De angst van de doemdenkers die orgieën en geweld hadden voorspeld, bleek ongegrond.

Het nieuwe hedonisme leidt vaak tot zure reacties. Halfnaakte lijven, erotische dansen, beukende muziek die fuivers doet opgaan in een collectieve trance, alcohol die de inhibities wegspoelt: bij veel van onze tijdgenoten lokt het de kritiek uit die vaak over het carnaval wordt gehoord. Kwalijk volk, vulgariteit, de verdunning van de persoonlijkheid in de massa, een excuus voor goedkoop plezier.

De meest redelijke moralisten tolereren het, zoals de Kerk de excessen van het carnaval verdroeg, als een manier om de offers en de zelfbeheersing van de rest van het jaar in de verf te zetten. Andere critici - dezelfde mensen die klagen over de vulgariteit van rap en de brutaliteit van hiphop - vinden het een walgelijke bedoening, zijn niet te spreken over de onzedigheid en denken met weemoed terug aan de tijd van de volksbals (die in werkelijkheid even lawaai-erig en dronken waren).

Er bestaat ook een 'progressieve' versie van de kritiek, met de nadruk op de vervreemding van de persoonlijkheid in de groep en de kolonisatie van de feesten door de reclame en de consumptie-maatschappij. Al die kritiek zal wel een grond van waarheid bevatten. Maar als ik terugdenk aan de simpele vrolijkheid van het feest in Charleroi, ben ik toch geneigd om Giuliano da Empoli gelijk te geven, die de progressieven aanspoort om voor het plezier te kiezen. Want, zegt hij: 'Alles wat in de dagelijkse banaliteit de liefde van de mensen voor het leven vergroot, vermindert de kansen op succes van totalitaire ideologieën'.

Paul Magnette is voorzitter van de PS en burgemeester van Charleroi. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.

CORRECTIES & AANVULLINGEN

Foto. Er is iets misgelopen met de foto bij de quote van Philip Van Goethem, de algemeen directeur van het Onze-Lieve-Vrouwecollege in Antwerpen (*DS 7 september*). Niet Van Goethem, maar sportpsycholoog Jef Brouwers stond afgebeeld, die niets met de school te maken heeft.

Andreas. Bij het interview met stripauteur Andreas (*De Standaard der Letteren 6 september*) werden per vergissing beelden afgedrukt die niet door Andreas werden getekend. De beelden in kwestie komen uit *Moederkillers* van Zidrou, Benoît Ers & Ludo Borecki.